

HP, ktorá má povahu monotematickej komentovanej práce, sa skladá z dvoch nosných častí. V *prvej časti* habilitantka komentuje teoretické východiská svojej doterajšej vedecko-výskumnej práce; sumarizuje hlavné výskumné zistenia, a to aj v kontexte doterajšieho profesijného profilu a nosných vedecko-výskumných projektov, do ktorých bola zapojená; predstavuje prevažujúci metodologický prístup k výskumu; rovnako formálne aspekty doterajších výskumných prác. V *druhej časti* HP je ponúknutý zoznam šiestich (predpokladám doteraz najvýznamnejších) vedeckých diel, prevažne v anglickom jazyku, čo zvyšuje diseminančný potenciál výsledkov vedecko-výskumnej činnosti habilitantky v širšom medzinárodnom vedecko-výskumnom priestore.

Jednotlivé kapitoly prvej (komentovanej) časti HP sú spracované prehľadne, spravidla vnútorne rovnovážne a konzistentne, v snahe držať líniu spracovania od teoretických východísk (ageing-in-place, kritická gerontológia), cez relevantné sociálno-politické koncepty (deinštitucionalizácia, a s ňou súvisiaca disorganizácia a marketizácia), až k otázkam profesijného zabezpečenia sociálnych služieb v domácom prostredí (úlohy sociálnej práce a iných odborných disciplín a činností). Za osobitne zaujímavú považujem 2. kapitolu, v ktorej habilitantka na báze krátkeho popisu makroštrukturálnych determinantov opatrovateľskej služby pre starších ľudí poskytovanej v ich domácom prostredí (národná legislatíva a jej vývoj, parametre kvality) analyzuje interné parametre tejto sociálnej služby, a to aj s dôrazom na nedoceňované postavenie sociálnej práce pri jej zabezpečovaní (s. 13 HP). Prezentuje výsledky vlastných výskumov zameraných na očakávania opatrovateľských členov rodín od opatrovateľskej služby, rovnako na úlohu municipalít pri implementovaní konceptu deinštitucionalizácie sociálnych služieb cez preberanie záväzkov v oblasti opatrovateľskej služby. Kriticky poukazuje na marketizačné prvky v deinštitucionalizácii sociálnych služieb v českých podmienkach, ktoré sa presadzujú v rámci trendu „tieňovej ekonomiky“ zasahujúcej aj poskytovanie opatrovateľskej služby.

Všeobecne konštatujem, že s ohľadom na odbor, v ktorom sa habilitantka uchádza o udelenie titulu „docent“ (*sociálna politika a sociálna práca*), sú v HP obsiahnuté ako aspekty sociálno-politických determinantov opatrovateľskej služby (dôležité najmä z hľadiska štruktúr), tak odborové implikácie vo vzťahu k sociálnej práci ako pomáhajúcej disciplíny uplatňovanej v tomto druhu sociálnej služby (dôležité najmä z hľadiska procesov a výstupov/dopadov). Napriek tomu sa zdá, že v HP je intenzívnejšie využitý potenciál témy z hľadiska sociálnej politiky, než potenciál z hľadiska odboru sociálna práca. Je napr. prekvapujúce, že v poslednom odseku 2. kapitoly HP zameranom na implikácie najnovšieho vývoja pre výkon sociálnej práce v opatrovateľskej službe, absentujú odvolávky na vlastné výskumné zistenia a práce habilitantky, a to napriek faktu, že zjavne existujú (odvolávky uvedené na s. 13 HP). Rovnako chýba jej jasnejší odborný postulát, v čom by mala spočívať osobitosť sociálnej práce v opatrovateľskej službe voči iným odborným činnostiam a profesiám, ktoré sa v nej aplikujú.

Absenciu takéhoto odborného postulátu možno vzťahovať aj k čiastočne nejasne interpretovaným vzťahom medzi stratégiou/politickým konceptom deinštitucionalizácie

sociálních služeb, jeho dimenziami (de-medikalizácia, de-profesionalizácia, de-sektorizácia), na jednej strane, a potrebou posilňovania pozície určitých profesií v opatrovateľskej službe pre starších ľudí (najmä sociálnej práce), na strane druhej. De-profesionalizácia ako dimenzia deinštitucionalizácie (s. 7 HP) sa od 80. rokov minulého storočia v Európe tradične spájala skôr s hnutím nezávislého života osôb s ťažkým zdravotným postihnutím (Independent Living Movement, A. Ratzka), než s budovaním nových princípov starostlivosti o starších ľudí. Osobitosti aplikácie jednotlivých dimenzií deinštitucionalizácie by si preto v práci zaslúžili jasnejšie vymedzenie, najmä v rámci dištinkcií medzi politikami pre osoby so zdravotným postihnutím (disability policy) a výskumu zdravotného postihnutia (disability studies) a politikami dlhodobej starostlivosti najmä pre staršie osoby (long-term care for care dependent older persons).

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

- (1) Čo znamená (ako sa uplatňuje) dimenzia deprofesionalizácie v rámci konceptu deinštitucionalizácie (s. 7 HP) v prípade zabezpečovania starostlivosti o starších ľuďoch v domácom prostredí, najmä v kontexte tvrdenia o raste významu sociálnej práce v tejto intervenčnej oblasti (s. 17 HP)?
- (2) Ak vydedukujeme z textu HP, že potenciál opatrovateľskej služby v podpore starších ľudí žijúcich v domácom prostredí dnes v českých podmienkach nivelizujú niektoré jej interné parametre, rovnako externé determinanty (vo vzťahu ku kľúčovej téze HP), ktoré považuje habilitantka z hľadiska vlastného odboru aktuálne za kľúčové, zároveň ovplyvniteľné, a ako?

Závěr

Habilitační práce Kateřiny Kubalčíkové “Všude dobře, doma nejlépe? Parametry poskytování pečovatelské služby z perspektivy konceptu stárnutí v přirozeném prostředí“ *splňuje* požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Sociální politika a sociální práce.

V Bratislave, dne 26.6.2018

podpis/